
FRAVÆR, ENGAGEMENT OG SOCIALT MILJØ PÅ DANSKE ERHVERVSSKOLER

DATA OG BAGGRUND

3000 studerende i omkring 280 klasser på 25 erhvervsskoler over hele landet.

Ud af ca. 45 relevante erhvervsskoler er 25 repræsenteret.

(Ikke teknisk-merkantile gymnasier og social- og sundhedsuddannelserne)

DATA OG BAGGRUND

Ud af 403 klasser, der har modtaget spørgeskemaet, har 288 helt eller delvist besvaret lærer- og elevskemaer (responsrate på klasseniveau: 71,5%).

Den gennemsnitlige sample-ratio for de 249 klasser er 80,2%, dvs. fire ud af fem elever i hver klasse har i gennemsnit besvaret spørgeskemaet.

DATA SÆTTET

Data sættet er hierarkisk organiseret, således at elevernes tilknytning til klasser og skoler er medtaget i analysen.

Elever i samme klasse deler nemlig ofte nogle egenskaber, opfattelser, baggrunde eller adfærdsmønstre.

ANALYSER

I de fleste analyser indgår der således to niveauer: individniveau og klasseniveau.

Individniveauet udtrykker de variationer, som forekommer mellem eleverne individuelt set, mens klasseniveau udtrykker den variation, som forekommer mellem klasser.

FRAVÆR & KØN

Fra væ r er ikke bare et problem, som knytter sig til enkelte elever, men er i høj grad også på virket af konteksten i kla ssen.

Elever med en kønsmæ ssig minoritetsposition i kla ssen er tilbøjelige til at have meget fra væ r i forholdt til kønsmajoriteten

Fæ rre kvindelige end mandlige elever har fra væ r, men de kvindelige elever, som trods alt er fra væ rende, har oftere et mere ma ssvt fra væ r.

FRAVÆR & KØN

Kvindelige elever er mere tilbøjelige til væ re fravæ rende, når de befinder sig i klasser med en høj koncentration af mandlige elever.

Tilsvarende gæ lder det (dog i et mindre omfang) at mandlige elever i en klasse med en overvæ gt af kvinder har mere fravæ r, end hvis de befandt sig blandt deres kønsfæ ller.

FRAVÆR & KØN

Det peger på, at der overordnet set er fraværsreducerende effekter af at have en mere balanceret kønssammensætning i klasserne.

Fraværet kan dermed reduceres for især de kvindelige elever, som ville have været meget fraværende i en klassekontekst med mange mandlige elever.

FRAVÆR & KØN

Klassetilknytningen er en væsentlig forklaring på fraværet blandt erhvervsskoleelever.

Kvindelige elever har fx ikke isoleret set signifikant mindre risiko for at have fravær, fordi de er kvinder, men fordi de ofte befinder sig i en klassekontekst, hvor man generelt set er mindre fraværende.

KLASSESTØRRELSE & FAGLIGT ENGAGEMENT

Oplevelsen af fagligt engagement hos eleverne falder, når antallet af elever i klassen øges. Det peger på, at små klasser i højere grad end store klasser kan give eleverne en god start på uddannelsen.

Knap en femtedel af engagementet kan tilskrives klassekonteksten

KVINDELIGE ELEVER & FAGLIG SELVTILLID

Kvindelige elever har en lavere faglig selvtillid sammenlignet med mandlige elever. Tendensen kommer endnu stærkere til udtryk når der kontrolleres for fagområde og for klassens kønssammensætning.

Omkring 6,1% af variationen på den latente variabel for selvopfattede evner kan tilskrives klasseforholdet. Langt størstedelen af variationen sker dermed på individniveau. Selvopfattede evner er således næsten udelukkende et individuelt fænomen.

KVINDELIGE ELEVER & FAGLIG SELVTILLID

Særligt i de undervisningssituationer, hvor læreren er en mand, har de kvindelige elever lavere opfattelser af deres egne faglige evner.

Til gengæld kan der i et vist omfang kompenseres for de kvindelige elevers lave faglige selvtillid, hvis underviseren også selv er kvinde.

ALDER & ERHVERVSERFARING

Ældre elever og elever med erhvervserfaring oplever i højere grad end yngre elever og elever uden erhvervserfaring at være engagerede i undervisningen.

Sammenlignet med yngre elever er ældre elever mindre tilbøjelige til at være fraværende.

KVINDELIGE ELEVER & SOCIALT KLIMA

Høje koncentrationer af kvindelige elever skader det sociale klima i klassen.

Høje koncentrationer af kvindelige elever skaber altså et relativt dårligt socialt miljø i klassen i forhold til klasser med mange mandlige elever. Det gælder også, når der kontrolleres for fagretning.

ERHVERVSERFARING & SOCIALT KLIMA

Høje koncentrationer af elever med erhvervserfaring styrker det sociale klima.

Det sociale klima er generelt højere i klasser, hvor mange af eleverne har tidligere erfaring fra et job end i klasser med få elever med erhvervserfaring.

Det tyder på, at det sociale miljø i klassen har gavn af, at nogle af eleverne kommer med en personlig erfaring fra et arbejdsliv eller kollega fællesskab.

TIDLIGERE UDDANNELSESERFARING

Elever med tidligere uddannelseserfaring (fx. fra et andet, afbrudt grundforløb) er markant mere tilbøjelige til at have fravær end elever uden en tidligere erfaring med uddannelsessystemet.

Elever med tidligere uddannelseserfaring oplever det sociale klima som dårligere end elever uden erfaring fra tidligere uddannelse.

TIDLIGERE UDDANNELSESERFARING

Gruppen af elever med uddannelseserfaring oplever også i mindre grad end andre elever at være engagerede i faget og i undervisningen.

Disse elevers vanskeligheder med fravær, fagligt engagement og social tilknytning kan pege på, at nogle elever har haft negative erfaringer med uddannelsessystemet, som smitter af på deres chancer for et vellykket uddannelsesforløb.

ELEVERNES VURDERING LÆRERENS EVNER

Lærers oplevelse af at være dedikeret i sit arbejde smitter af på elevernes opfattelse af lærers faglige evner. Det spiller således en rolle for eleverne, at læreren oplever sit arbejde som meningsfuldt og spændende.

ELEVERNES VURDERING LÆRERENS EVNER

Lærers alder og anciennitet har ingen mærkbar sammenhæng med elevernes oplevelse af læreren som en faglig autoritet.

Køn har en svagt signifikant effekt på lærers faglige evner. Kvindelige lærere bliver overordnet set vurderet som fagligt dygtigere end deres mandlige kolleger.

LITTERATUR

Fredricks, Blumenfield & Paris 2004 School Engagement - Potential of the Concept, State of the Evidence

Jonasson 2012 Teachers and students' divergent perceptions of student engagement

Lee & Burkam 2003 Dropping out of high school - The role of school Organization and Structure

Jørgensen & Nielsen 2013 Fra fald fra erhvervsuddannelserne – mod en mere nuanceret forståelse

Jonasson m.fl. 2015 Fravær, engagement og socialt miljø på danske erhvervsskoler

A U

AARHUS
UNIVERSITET